

Бу кунда мусулмонлар жамланиб, жума намозини ўқийдилар | Фиқҳ дарслари (251-дарс)

19:00 / 13.10.2023 1036

مَوْلَةُ طَرْشِ الْجُمُعَةِ وَ لَبْوْجُولِ الْمَاقِيلِ وَ حَلْبَ الْمَحْصُلِ وَ رِصَمَبِ الْمَذْلُولِ وَ سَوْلَهُ وَ عَوْلَبِ الْمَأْلَسِ وَ رُوكَذْلَهُ وَ حَرْلَهُ وَ نَيْعَلِ الْمَضْرَفِ وَ قَتَّلَهُ وَ لَجَرْلَهُ وَ نَيْعَلِ الْمَدْقَافِ وَ صَلَّهُ.

وَأُرْصِمْلَا أَهِئَادِلَّ طِرْشَ وَ
رَبْكَأْعَسَيَ الْأَمَ وَهُؤَانَفَ
أَمَ وَرْصَمُهَلَّهَدِجَاسَمَ
حَلَاصَمَلُمَدْعُمَهَبَلَصَتَ
وَأُنَاطْلُسَلَأَوَهُؤَانَفَ
رَهْطَلَأُتْقَوَهُبِئَانَ
هَحِيَبْسَتَهَنَهَبْطَخَلَأَوَ
تْقَوْلَا يَفَ
لَاجِرُهَثَلَثَيَأْعَمَجَلَأَوَ
دَعَبَهُرَفَنَنَأَوَمَأْمِلَأَيَوسَ
أَدَبُهَلَبَقَوَهَمَتَهَدِجَسَ
هَرُكَوَهُمَاعَلَأُنَذِلَأَوَرَهْطَلَابَ
رُودَعَمَلَأُرَهْظَرْصَمَلَأَيَفَ

رِيَغْ رُهْطَو، عَامَجَبْ هَرْيَغَ و
عَمْجَلْ لَلْبَقْ رُودْعَمْلَا.
مُمْأِلَا و، عَمْجَلَا يَلِإِهِيَعَسَ و
يَفْ أَهْكَرْدَمَ و. أَهْلَطَبَيْ أَهْيَفْ
دُوْجَسْ يَفْ وَأَهْدَشَتْلَا
أَهْمَتْيِي وَهَسْلَا.

عَيْبْلَا أُوكَرَتْلَّ وَأَلَانَدَأْ أَذِإِو
تَمْحُمْأِلَا جَرَخْ أَذِإِو، اَوْعَسَ و
مَتْيِي يَتْحُمْأِلَكْلَا وَأَلَّصْلَا
مُمْأِلَا سَلَجْ أَذِإِو. هَتْبْطَخْ
أَيْنَأَثَنَدَأْرَبْنَمْلَا يَلَعْ
هُولَبْقَتْسَا و، هَيَدِيَنْيَبْ
نَيِعْمَتْسُمْ

امْهَنْيَبْ نِيَتْ طُخْ بُطْخَيَ و
اتْمَتْ اذِافْ . ارْهَاطْ امْئَاقْ ةَدْعَقْ
سْانْ لِابْ مَامْ إِلَا ئِلَصَ وَمِيقْ أـ
ـنْيَتْ غَلَرْ

Жуманинг фарз бўлиши учун мисрда яшаш, соғлик, ҳурлик, эркаклик, балоғатга етганлик, кўз ва оёқнинг саломат бўлиши шарт қилинди. Бу шартларни ўзида мужассам қилмаган одам жума намозини ўқиса, фарзни адо этган бўлади.

Жумани адо қилиш учун эса миср ёки унинг чети бўлиши, - «миср» энг катта масжидига ўзининг аҳолиси сиғмайдиган жойдир. «Мисрнинг чети» унга (мисрга) боғланган ва унинг фойдаси учун хизматга тайёрланган жойдир - сulton ёки унинг ноиби, пешиннинг вақти, вақтида бир тасбехча бўлса ҳам хутба, жамоа, яъни имомдан бошқа уч киши бўлиши ва изни ом шарт қилинди.

Агар имомнинг саждасидан кейин жамоа кетиб қолса, унинг ўзи намозни тугатади. Агар саждасидан олдин кетиб қолсалар, имом пешин ўқишни бошлайди.

Узрли шахснинг ва бошқаларнинг мисрда пешинни жамоат бўлиб ўқишлари макрухдир.

Шунингдек, узрли бўлмаганларнинг жумадан олдинги пешинлари ҳам макрухdir.

Агар пешинни ўқиган одам жумага ҳаракат қилғанда имом жумада турған бўлса, пешини ботил бўлади.

Жумани ташаҳхудда ёки саҳв саждасида топган одам охиригача ўқиб олади.

Қачон (муаззин) биринчи аzonни айтса, кишилар савдони тарк қиладилар. Қачон имом минбарга чиқса, то у хутбасини тугаттунича намоз ва калом ҳаром бўлади.

Қачон имом манбарга ўтиrsa, унинг олдида иккинchi аzon айтилади. Одамлар унга юzlаниб, қулоқ осадилар.

Имом таҳоратли ва тик турган ҳолида иккита хутба қилади. Иккисининг орасида бир ўтириш бордир. Қачон иккиси тамом бўлса, иқома айтилади ва имом одамлар билан икки ракъат намоз ўқийди.

«Жума» сўзи арабча сўз бўлиб, «жамлаш» маъносини англатади, чунки бу кунда мусулмонлар жамланиб, жума намозини ўқийдилар. Аллоҳ таоло мусулмонлар учун ҳафталик байрамга айнан шу кунни ихтиёр қилганига бир неча сабаблар бор экан.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўумитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли холосаси асосида чоп этилган.